

**B.A. Semester - 1 (CBCS) Examination
Feb/Mar. -2021 (NEW COURSE)**

SANSKRIT: P1 BRTUHARI: NITISHATAK (FOUNDATION CLASSICAL LANGUAGE)

Time: 1:30 Hours

Marks: 42

Instructions:

1. Figures to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any three of the following questions.

- પ્રશ્ન-૧(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- (૧) શિરઃ શાર્વ સ્વર્ગાત્પશુપતિશિરસ્તઃ ક્ષિતિધરં
મહીધ્રાદુતુઙ્ગાદવનિમવને શ્રાપિ જલધિન્।
અધો અધો ગઙ્ગા સેયં પદમુપત્રતા સ્તોકમથક્ત
વિવેકભ્રષ્ટાનાં ભવતિવિનિપાતઃ શતમુખઃ॥
- (૨) જાડ્યં ધિયો હરતિ સિઞ્ઞતિ વાચિ. સત્યં
માનોન્નતિં દિશતિ પાપમપાકરોતિ।
યેતઃ પ્રસાદયતિ દિક્ષુ તજોતિ કીર્તિમ
સત્સઙ્ગતિઃ, કથય કિં ન કરોતિ પુસામ્॥
- (૩) પઙ્ગાકરં દિનકરો વિકચ કરોતિ
ચન્દ્રો વિકાસયતિ કૈરવચત્રાચ્છાલમ્।
નાભ્યર્થિતો જલધરોઽપિ જલં દદાતિ
સન્તઃ સ્વયં પરહિતે વિહિતાભિયોગાઃ॥
- (૪) નિન્દન્તુ નીતિનિપુણા યદિ વા સ્તુયન્તુ
લક્ષ્મીઃ સ્માવિશતુ ગચ્છતુ વા યર્થેષ્ઠમ્।
અથૈવ વા મરજઅસ્તુ યુગ્તન્તરે વા
ન્યાયાત્પચઃ પ્રવિચલન્તિ પદં ન ધારાઃ॥
- પ્રશ્ન-૧(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભે સહિત સમજાવો. (૦૬)
- (૧) ન તુ પ્રતિનિવિષ્ટમુર્ખત્રનચિતમારાધયતે।
(૨) વિદ્યાવિહીનઃ પશુઃ।
(૩) વિધિરહો બલવાનિતિ મે મતિઃ।
(૪) વિવેકભ્રષ્ટાનાં ભવતિ વિનિપાતઃ શતમુખઃ।
- પ્રશ્ન-૨ ભર્તૃહરિના જીવન અને કવનનો પરિચય આપો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૩ મુક્તક કાવ્યનાં લક્ષણો આપી નીવિશતકમ્ નું મુક્તક કાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૪ નીતિશતકમાં ભર્તૃહરિએ કરેલી 'સજ્જનપ્રશંસા' વિશે નોંધ લખો. (૧૪)
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) મૂર્ખનિન્દા।
(૨) વિદ્યાપ્રશંસા।
(૩) ભર્તૃહરિના ભાગ્ય વિશેના વિચારો
(૪) 'નીતિશતક'માં ઉપદેશો વ્યવહારજ્ઞાન.
